

Vissa frågor rörande Stiftelsen Riksbankens Jubileumsfond

Sammanfattning

Till riksdagen har överlämnats Stiftelsen Riksbankens Jubileumsfonds verksamhetsberättelse för år 2005 och Riksrevisionens styrelses redogörelse angående granskningen av stiftelsens verksamhet.

Utskottet föreslår att riksdagen lägger redogörelserna till handlingarna.

Vidare har till riksdagen inkommit styrelsen för Stiftelsen Riksbankens Jubileumsfonds redogörelse för av dem beslutade ändringar av stiftelsens stadgar.

Utskottet föreslår att riksdagen fastställer de av styrelsen för Stiftelsen Riksbankens Jubileumsfond beslutade ändringarna i stiftelsens stadgar.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Utskottets överväganden	4
Stiftelsen Riksbankens Jubileumsfonds verksamhet år 2005	4
Ändring av stadgar för Stiftelsen Riksbankens Jubileumsfond	4
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	6
Redogörelse 2005/06:RJ1	6
Redogörelse 2005/06:RJ2	6
Redogörelse 2005/06:RRS12	6
<i>Bilaga 2</i>	
Stadgar för Stiftelsen Riksbankens Jubileumsfond	7

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. **Stiftelsen Riksbankens Jubileumsfonds verksamhet år 2005**

Riksdagen lägger redogörelserna 2005/06:RRS12 och 2005/06:RJ1 till handlingarna.

2. **Ändring av stadgar för Stiftelsen Riksbankens Jubileumsfond**

Riksdagen fastställer de av styrelsen för Stiftelsen Riksbankens Jubileumsfond beslutade ändringarna av stiftelsens stadgar (redog. 2005/06:RJ2).

Stockholm den 27 april 2006

På utbildningsutskottets vägnar

Jan Björkman

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Jan Björkman (s), Ulf Nilsson (fp), Agneta Lundberg (s), Nils-Erik Söderqvist (s), Louise Malmström (s), Margareta Pålsson (m), Ana Maria Narti (fp), Sofia Larsen (c), Mikael Damberg (s), Peter Danielsson (m), Mikaela Valtersson (mp), Axel Darvik (fp), Maria Öberg (s), Lennart Gustavsson (v), Olle Sandahl (kd) och Ameer Sachet (s).

Utskottets överväganden

Stiftelsen Riksbankens Jubileumsfonds verksamhet år 2005

Styrelsen för Stiftelsen Riksbankens Jubileumsfond har i enlighet med § 10 i stiftelsens stadgar till riksdagen och till Riksrevisionens styrelse avgivit berättelse över stiftelsens verksamhet och förvaltning under år 2005 (redog. 2005/06:RJ1). Enligt lagen (2002:1022) om revision av statlig verksamhet m.m. skall Riksrevisionen inom ramen för den årliga revisionen granska årsredovisningen för Stiftelsen Riksbankens Jubileumsfond. Av samma lag framgår att en revisionsberättelse över den årliga revisionen av stiftelsen skall lämnas till riksdagen senast en månad efter det att årsredovisning lämnats.

Efter granskning av Jubileumsfondens årsredovisning för år 2005 har Riksrevisionens styrelse till riksdagen överlämnat revisionsberättelse (redog. 2005/06:RRS12). Enligt berättelsen är det Riksrevisionens ansvar att enligt god revisionssed granska stiftelsens årsredovisning i syfte att bedöma om redovisningen och underliggande redovisning är tillförlitliga och räkenskaperna rättvisande samt om ledningens förvaltning följer tillämpliga föreskrifter och särskilda beslut. Riksrevisionen bedömer att årsredovisningen har upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och därmed ger en rättvisande bild av stiftelsens resultat och ställning i enlighet med god redovisningssed. Styrelseledamöterna har inte handlat i strid med stiftelselagen eller stiftelseförordnandet.

Utskottet har vid sin granskning av Jubileumsfondens förvaltning inte funnit behov av något särskilt uttalande från riksdagens sida.

Ändring av stadgar för Stiftelsen Riksbankens Jubileumsfond

I redogörelsen (2005/06:RJ2) anmäls för riksdagen att styrelsen för Stiftelsen Riksbankens Jubileumsfond vid sammanträde den 27 oktober 2005 beslutat ändra stiftelsens stadgar i enlighet med i bilaga föreslagen lydelse.

Som skäl för stadgeändringen anför styrelsen följande. I samband med två separata utvärderingar av stiftelsens forskningsstödjande respektive finansiella verksamhet framfördes synpunkter på stadgarnas utformning och behovet av en modernisering. Stiftelsens styrelse har funnit att det finns anledning att göra en allmän översyn som inte ändrar ändamålsparagraferna men som anpassar terminologi och innehåll till stiftelsens nuvarande och framtida verksamhet.

Bestämmelsen om revision har anpassats till att Riksrevisionen nu ersatt Riksdagens revisorer som tidigare granskade stiftelsens årsredovisning.

För att underlätta planeringen av verksamheten övergick stiftelsens finansiella förvaltning från Riksbanken till stiftelsens styrelse när nuvarande stadgar fastställdes (RFS 1988:1). Enda begränsningen var att förvaltningen skulle domineras av tillgångar som var omsättningsbara och föremål för någon form av öppen marknadsprissättning. Stiftelsen skulle inte heller ägna sig åt direktutlåning.

Stadgarnas bestämmelser har fungerat som ett övergripande regelverk för den placeringspolicy som varje år fastställs och beslutas av stiftelsens styrelse.

Finansmarknaderna i Sverige och internationellt har genomgått stora förändringar, och nya alternativa investeringsformer har tillkommit. En del av dessa är svåra att förena med gällande stadgar, på grund av sin komplexa struktur eller icke-likvida karaktär. Investeringarna kan ha stor betydelse för förvaltningens utveckling under vissa marknadsförhållanden.

Placeringspolicyn har för förvaltningen samma viktiga roll som fondbestämmelser har för publika fonder. Det är därför möjligt att låta bestämmelserna kring tillåtna investeringar (gamla § 7) ingå i placeringspolicyn och därmed ha större möjlighet att förändra dessa i takt med utvecklingen på de finansiella marknaderna. Styrelsen kommer att ha samma möjlighet att kontrollera och påverka förvaltningens utformning och riktlinjer som tidigare. Mot bakgrund av detta har stiftelsens styrelse beslutat om en anpassning av stadgarnas bestämmelser kring medelsförvaltning (§§ 6–8) så att stiftelsen fortsättningsvis ges möjlighet att investera i samtliga finansiella instrument och strukturer som förekommer på marknaden. Genom att lyfta ut skrivelsen om tillåtna placeringstillgångar (§ 7) och i stället låta dessa preciseras i stiftelsens placeringspolicy skapas både förutsättning för en mer flexibel förvaltning och samtidigt en anpassning till övriga forskningsstiftelser i fråga om stadgeutformning. Placeringspolicyns betydelse understryks genom ett tillägg i § 6.

Vidare görs en del mindre förändringar av formalia och språkbruk.

Stadgeändringarna återfinns som *bilaga 2* i detta betänkande.

Utskottet har inget att erinra mot de av styrelsen för Riksbankens Jubileumsfond beslutade ändringarna i stiftelsens stadgar.

Utskottet föreslår att riksdagen fastställer stadgeändringarna och att detta kungörs i Riksdagens förvaltningskontors författningssamling (RFS).

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Redogörelse 2005/06:RJ1

Redogörelse 2005/06:RJ1 Styrelsen för Stiftelsen Riksbankens Jubileumsfunds berättelse över fondens verksamhet och förvaltning under år 2005.

Redogörelse 2005/06:RJ2

Redogörelse 2005/06:RJ2 Redogörelse för beslut om ändring av stadgar för Stiftelsen Riksbankens Jubileumsfond.

Redogörelse 2005/06:RRS12

Redogörelse 2005/06:RRS12 Riksrevisionens styrelses redogörelse angående revisionsberättelsen över Stiftelsen Riksbankens Jubileumsfunds årsredovisning för 2005.

BILAGA 2

Stadgar för Stiftelsen Riksbankens Jubileumsfond

Tidigare lydelse:

1 §. Stiftelsen, vars benämning skall vara Stiftelsen Riksbankens jubileumsfond, förvaltar de medel som genom riksdagens beslut den 11 april 1962 angående dispositionen av viss del av överskotten från riksbankens rörelse avsatts till stiftelsen, samt de medel som härefter har överlämnats till stiftelsen av överskotten från riksbankens rörelse. Hinder föreligger inte mot att tillskott till stiftelsens medel sker i form av donation från enskild.

2 §. Stiftelsen har till ändamål att främja och understödja till Sverige anknuten vetenskaplig forskning. Därvid skall gälla
att verksamheten skall ges en betydande flexibilitet och att i princip inte något forskningsområde skall vara uteslutet från möjligheten att erhålla bidrag från fonden, men
att företräde skall ges åt forskningsområden, vilkas medelsbehov inte är så väl tillgodosedda på annat sätt,
att fondens medel speciellt skall användas för att stödja stora och långsiktiga forskningsprojekt,

Ny lydelse:

1 § Stiftelsens benämning skall vara Stiftelsen Riksbankens Jubileumsfond. Stiftelsen förvaltar de medel som genom riksdagens beslut den 11 april 1962 angående dispositionen av viss del av överskotten från riksbankens rörelse avsatts till stiftelsen, samt de medel som härefter har överlämnats till stiftelsen av överskotten från riksbankens rörelse. Tillskott till stiftelsens medel kan också ske i form av donation från enskild.

2 § Stiftelsen har till ändamål att främja och understödja vetenskaplig forskning med anknytning till Sverige. Därvid skall gälla
att verksamheten skall ges en betydande flexibilitet och att i princip inte något forskningsområde skall vara uteslutet från möjligheten att erhålla bidrag från stiftelsen, men
att företräde skall ges åt forskningsområden, vilkas medelsbehov inte är så väl tillgodosedda på annat sätt,
att stiftelsens medel speciellt skall användas för att stödja stora och långsiktiga forskningsprojekt,

att nya forskningsuppgifter, som kräver snabba och kraftiga insatser, därvid särskilt uppmärksammas,

att fonden skall söka främja kontakter med internationell forskning, samt

att fondens medel inte skall tas i anspråk för inrättande av permanenta tjänster, vilket dock inte skall utgöra hinder för att, om så befinns lämpligt, till fonden knyta forskare för så lång tid, att stödet från stiftelsen får karaktären av livstidsstipendium.

- 3 §. Stiftelsens verksamhet handhas av en styrelse, bestående av tolv ledamöter. Ledamöterna väljs av riksdagen, varvid ordföranden i styrelsen väljs särskilt. I styrelsen skall ingå sex företrädare för riksdagen, fyra företrädare för olika vetenskapliga discipliner samt två ledamöter med särskild sakkunskap i förmögenhetsförvaltning. Ledamöterna väljs för tiden från valet till dess sådant val hållits under fjärde året därefter. Val sker vartannat år för nästföljande fyraårsperiod räknat från och med den 1 november. Varannan gång avser valet tre företrädare för riksdagen, två företrädare för den vetenskapliga forskningen och en ledamot med särskild sakkunskap i förmögenhetsför-

att nya forskningsuppgifter, som kräver snabba och kraftiga insatser, därvid särskilt uppmärksammas,

att stiftelsen skall verka för att främja kontakter med internationell forskning, samt

att stiftelsens medel inte skall tas i anspråk för inrättande av permanenta tjänster. Om så befinns lämpligt, skall dock till stiftelsens verksamhet kunna knytas forskare för så lång tid att stödet från stiftelsen får karaktären av livstidsstipendium.

- 3 § Stiftelsens verksamhet handhas av en styrelse, bestående av tolv ledamöter. Ledamöterna väljs av riksdagen, varvid ordföranden i styrelsen skall väljas särskilt. I styrelsen skall ingå sex företrädare för riksdagen, fyra företrädare för olika vetenskapliga discipliner samt två ledamöter med särskild sakkunskap i förmögenhetsförvaltning. Ledamöterna väljs för tiden från valet till dess sådant val hållits under fjärde året därefter. Val sker vartannat år för nästföljande fyraårsperiod räknat från och med den 1 november. Varannan gång avser valet tre företrädare för riksdagen, två företrädare för den vetenskapliga forskningen och en ledamot med särskild sakkunskap i förmögenhetsförvaltning samt varannan gång övriga ledamöter i styrelsen.

valtning samt varannan gång övriga ledamöter i styrelsen.

Förslag på styrelseledamöter med särskild sakkunskap i förmögenhetsförvaltning framläggs av fullmäktige i Riksbanken. Dessa får inte inneha tjänst eller uppdrag hos Riksbanken.

Förslag på övriga styrelseledamöter framläggs efter samråd med företrädare för partigrupper, forskningsråd och forskningsberedning.

Styrelsen utser inom sig vice ordförande.

För var och en av styrelsens ledamöter, utom för dem som väljs på förslag av fullmäktige i Riksbanken, väljs en suppleant. Vad ovan stadgats om val av ledamot skall äga motsvarande tillämpning vid utseende av suppleanter.

Ledamot eller suppleant kan entledigas av riksdagen före utgången av den tid för vilken han har valts.

Entledigas ledamot eller suppleant före utgången av den tid för vilken han valts, utses efterträdare för återstoden av den entledigade eller avgångnes mandattid.

Vid val till styrelsen i annat fall än som avses i föregående stycke får inte den omväljas som invalts i styrelsen tidigare än under de fyra sist förlidna kalenderåren.

Förslag på styrelseledamöter med särskild sakkunskap i förmögenhetsförvaltning framläggs av fullmäktige i Riksbanken. Dessa får inte inneha tjänst eller uppdrag hos Riksbanken.

Förslag på övriga styrelseledamöter framläggs efter samråd med företrädare för partigrupper, forskningsråd och forskningsberedning.

Styrelsen utser inom sig vice ordförande.

För var och en av styrelsens ledamöter, utom för dem som väljs på förslag av fullmäktige i Riksbanken, väljs en suppleant. Vad som sägs ovan om val av ledamot skall gälla även vid val av suppleanter.

Ledamot eller suppleant kan entledigas av riksdagen före utgången av den tid för vilken han har valts.

Entledigas eller avgår ledamot eller suppleant före utgången av den tid för vilken han valts, väljs av riksdagen en efterträdare för återstoden av den entledigade eller avgångnes mandattid.

Vid val till styrelsen i annat fall än som avses i föregående stycke får omval inte ske av den som invalts i styrelsen tidigare än under de fyra senaste kalenderåren.

- 4 §. Styrelsen har sitt säte i Stockholm. Styrelsen sammanträder på kallelse av ordföranden och är beslutför om minst sex ledamöter är närvarande. Vid lika röstetal är ordförandens röst avgörande. Vid styrelsens sammanträden skall föras protokoll.
- 5 §. Styrelsen äger anställa erforderlig personal samt bestämma löner och övriga villkor för de anställda även som mot ersättning anlita experter och sakkunniga. Om arvoden till styrelsens ledamöter och suppleanter finns föreskrifter i lagen (1987:576) om arvoden m.m. för uppdrag inom riksdagen, dess myndigheter och organ.
- 6 §. Stiftelsens medel förvaltas av stiftelsens styrelse i syfte att upprätthålla en långsiktig anslagskapacitet för de forskningsändamål som stadgas i 2 §. Styrelsen skall tillse att intresset av god avkastning och riskspridning tillgodoses genom en lämplig sammansättning av fondens tillgångar.
- 7 §. Stiftelsens medel får endast placeras i
1. fordran hos bank eller postgiro,
- 4 § Styrelsen har sitt säte i Stockholm. Styrelsen sammanträder på kallelse av ordföranden och är beslutför om minst sex ledamöter är närvarande. Vid lika röstetal är ordförandens röst avgörande. Vid styrelsens sammanträden skall föras protokoll.
- 5 § Styrelsen har rätt att anställa erforderlig personal samt bestämma löner och övriga villkor för de anställda. Styrelsen har också rätt att mot ersättning anlita experter och sakkunniga. Arvoden till styrelsens ledamöter och suppleanter skall följa föreskrifter i lagen (1989:185) om arvoden m.m. för uppdrag inom riksdagen, dess myndigheter och organ.
- 6 § Stiftelsens medel förvaltas av stiftelsens styrelse i syfte att upprätthålla en långsiktig anslagskapacitet för de forskningsändamål som föreskrivs i 2 §. Styrelsen skall tillse att intresset av god avkastning och riskspridning tillgodoses genom en lämplig sammansättning av stiftelsens tillgångar. Närmare föreskrifter för stiftelsens placeringar preciseras i stiftelsens placeringspolicy som varje år revideras och beslutas av styrelsen.

2. obligationer eller andra skuldförbindelser, som kan anses vara offentligt utbudna,
3. aktier, konvertibla skuldebrev eller andelar i aktiefonder, som kan anses vara offentligt utbudna,
4. sådana rättigheter eller skyldigheter som anknyter till något av de värdepapper som anges under 2 och 3, samt
5. fast egendom, tomträtt eller bostadsrätt.
- 8 §. Stiftelsen får hos kreditinstitut ta upp lån för att tillgodose tillfälliga behov av likviditet. I samband med förvärv eller förvaltning av fast egendom, tomträtt eller bostadsrätt enligt 7 § 5 får lån upptas mot säkerhet av panträtt i egendomen.
- 9 §. Styrelsen äger handla på stiftelsens vägnar i förhållande till tredje man samt företräda stiftelsen inför domstolar och andra myndigheter. Styrelsen äger förordna en eller flera personer inom eller utom styrelsen att med samma behörighet företräda stiftelsen. Sådant förordnande får när som helst återkallas av styrelsen.
- 10 §. Stiftelsens räkenskapsår skall motsvara kalenderår. Styrelsen fastställer en budget för stiftelsens förvaltningsverksamhet under det följande räkenskapsåret.
- 7 §. Stiftelsen får hos kreditinstitut ta upp lån för att tillgodose tillfälliga behov av likviditet. I samband med förvärv eller förvaltning av fast egendom, tomträtt eller bostadsrätt får lån tas upp mot säkerhet av panträtt i egendomen.
- 8 §. Styrelsen har rätt att handla på stiftelsens vägnar i förhållande till tredje man samt företräda stiftelsen inför domstolar och andra myndigheter. Styrelsen har rätt att förordna en eller flera personer inom eller utom styrelsen att med samma behörighet företräda stiftelsen. Sådant förordnande får när som helst återkallas av styrelsen.
- 9 §. Stiftelsens räkenskapsår skall motsvara kalenderår. Styrelsen fastställer en budget för stiftelsens förvaltningsverksamhet under det följande

Styrelsen svarar för att intern revision sker av stiftelsen.

Styrelsen skall senast den 15 februari till riksdagen och Riksdagens revisorer avgiva berättelse angående stiftelsens verksamhet och förvaltning under nästföregående år. Berättelsen skall omfatta resultaträkning, balansräkning, förvaltningsberättelse och redogörelse för anslagsbeviljade projekt.

11 §. Stiftelsen är undantagen från tillsyn enligt lagen (1929:116) om tillsyn över stiftelserna.

12 §. Dessa stadgar antas av stiftelsen och fastställs av riksdagen.

räkenskapsåret. Styrelsen svarar för att intern revision sker av stiftelsen.

Styrelsen skall senast den 1 mars till riksdagen lämna en årsredovisning för det närmast föregående året. Berättelsen skall omfatta resultaträkning, balansräkning, förvaltningsberättelse och redogörelse för anslagsbeviljade projekt.

10 § Stiftelsen skall vara undantagen från tillsyn enligt lagen (1929:116) om tillsyn över stiftelser.

11 § Dessa stadgar antas av stiftelsen och fastställs av riksdagen.